

Krafttaget

för vår bygdehistoria

Årsmöte!
Tisdagen den 11 mars 2025 klockan 18.30
På Boxholms bibliotek

Föreningen bjuder på kaffe/te och ostfralla.

Information kan fås av:
Klas Johansson på telefon 070 4790467
E-mail: klas.1962@gmail.com.

Efter årsmötesförhandlingarna så fikar vi, och därefter kommer vi att få veta mer om föreningens ordförande, Claes Sjökvist. Tanken är att Claes får berätta sin livshistoria, från födelsen och fram till idag.

www.krafttaget.com

Föreningen Krafttagets styrelse 2024:

Claes Sjökvist, ordförande
Klas Johansson, sekreterare (även webbmaster)
Christian Klingspor, kassör

Mikael Lüddekkens Persson
Kerstin Andersson
Per Olov Tureson
Jakob Johansson

Kom ihåg att betala medlemsavgiften!!! Se sidan två.

Dagordning:

- § 1 Mötets öppnande.
- § 2 Val av ordförande och sekreterare för mötet.
- § 3 Godkännande av kallelse och dagordning.
- § 4 Val av två justeringspersoner.
- § 5 Godkännande av verksamhetsberättelse för 2024.
- § 6 Godkännande av resultat- och balansräkning.
- § 7 Godkännande av revisorns berättelse angående styrelsens förvaltning under det gångna verksamhetsåret.
- § 8 Frågan om ansvarsfrihet för styrelsen under den tid revisionen avser.
- § 9 Val av föreningens, tillika styrelsens ordförande för en tid av ett år.
Val av halva antalet ledamöter (tre stycken) i styrelsen för en tid av två år.
Val av Valberedning.
Val av revisor och revisorssuppleant.
- § 10 Förslag till verksamhet för 2025.
- § 11 Stadgeändring
- § 12 Medlemsavgiften
- § 13 Övriga frågor.
- § 14 Mötets avslutande.

Förslag på verksamhetsplan för 2025

- Föreningens hemsida www.krafttaget.com ska skötas. Ibland dyker det upp nytt material och vi har mycket bilder och filmer efter Inge Strand som ännu inte gjorts tillgängligt.
- Den årliga torpmärkningen kommer att äga rum centralt i Boxholm. Hyresgästföreningen kommer att ha en nyinvigning av den gamla torpstugan Berget, och vi har fått en förfråga om vi då vill sätta en skylt vid stugan. Det blir första gången vi sätter en skylt vid en existerande stuga. Berget uppfördes 1829 eller 1830. Kanske kommer texten på skylten bli lite utförligare än vanligt.
- Föreningen Krafttagets grupp på Facebook är populär och den driver vi vidare i samma stil som tidigare. Administratörer för gruppen är Klas Johansson och Mikael Lüddeckens Persson. Kanske är det genom Facebook som Föreningen Krafttaget syns allra mest. I skrivande stund har gruppen 1405 medlemmar.
- Krafttaget har haft en bildutställning på Bruksmuseets översta våningsplan. Det blir säkerligen så även kommande sommar. Eventuellt blir det en ny, eller också får den nuvarande sitta kvar.
- Föreningen kommer att delta på Boxholmsmästerskapet i Frågesport, en tävling som är avklarad när årsmötet äger rum. Claes-Göran Olson och Jakob Johansson har varit med i laget i några år, och den tredje lagmedlemmen blir Marie Ståhlbom denna gång.
- Krafttaget och Boxholms OK arrangerade Torp- och Söndagsturer i arton säsonger! STF Folkunga tog över konceptet och har genomfört två Söndagsturer varje vinter sedan 2022, men BOK och Krafttaget står som medarrangör. Så blir det säkerligen även nästa vinter.
- Föreningar brukar gärna vilja ta del av lokalhistoria och kanske kommer Klas Johansson att visa bilder och annat som kan hittas på föreningen hemsida för någon förening under året.

Kom ihåg att betala medlemsavgiften för 2025!

Betala 100 kronor bankgironummer 5520-2998. Ange Föreningen Krafttaget som betalningsmottagare. Ange gärna mobilnummer och e-mailadress.

Det går också att betala med Swish. Numret är 123-6986970.

Verksamhetsberättelse för 2024

- **Årsmötet 2024** hölls den 27 februari med 25 närvarande medlemmar. Efter årsmötesförhandlingarna blev det fika och Klas Johansson berättade sedan om sin släktforskning och visade släktträdet och bilder på storbild. De flesta kan nog hitta intressanta anor om man sätter igång att släktforska. I Klas släktträd finns fint folk" som till exempel en biskop, kyrkoherdar, och flera med titeln kommunister. Korpralen Nils Råss krigade mot fransmännen i början av 1800-talet och skrev dagbok. Men det finns också ett barnhemsbarn och mycket fattiga torpare förstås.
- **Bruksmuseet** höll öppet i somras och för tredje sommaren i rad var Ann-Sofie Johansson guide. För tre år sedan satte Föreningen Krafttaget upp en bildutställning på översta våningsplanet, och till sommaren 2024 byttes bilderna ut. Det blev en bildutställning som byggde på bilder ur Gösta Landelius samling. Bilderna finns alla på Krafttagets hemsida. Bildutställningarna är mycket populära att ta del av.
- **Hemsidan och Facebookgruppen**, det är ju främst genom de kanalerna som Krafttaget syns och det är där vi belyser Boxholms historia. Hemsidan skapades 2007 och många hemsidor ser kanske modernare ut, men vi kan tekniken med denna hemsida och vi tycker det fungerar bra. Hemsidan ligger på en egen server och nackdelen med detta är att vi har en stor kostnad för bredbandsanslutningen.
- **Torpmärkningen** blev denna gång en hälsokällsmärkning. Det var två källor som inte ser så mycket ut för världen som markerades men som bär på mycket historia. Så klart var de värda att skyltas!

Visst finns det fortfarande torp kvar som kan märkas i Ekeby socken, men eftersom utmärkingar pågått sedan 1968 så är det väldigt välskyltat i skogarna, så kan man ju säga. Det brukar vara undertecknad, alltså Klas Johansson, som föreslår objekt att markera och han hade ett något udda förslag i år, nämligen att markera två källor. Idén uppstod då Klas för Länstidningens räkning skrev om några hälsokällor. Förslaget var att sätta skyltar vid Rosebo offer- och hälsokälla samt Linnefors hälsokälla. De båda källorna ser mest ut som blöta leriga kärrhål, och man kan knappast ana den historia de bär på. Därför kändes dessa båda källor väl värda att förses med enkla informationsskyltar.

Tisdagen den 14 maj blev datumet för denna hälsokällsmärkning. Det blev först samling vid Parketten för att därefter färdas till Rosebo som är en stuga intill den stora rastplatsen mellan Boxholm och Sommen. Källan är alltså namngiven efter torpstugan. Men att ta sig upp till själva källan var - och är - inte helt enkelt. Från parkeringen bär det av ganska så brant uppåt, och underlaget är bitvis ganska stenigt.

Torpmärkningarna drog för 40-50 år sedan stora skaror människor ut i skogarna men så är det inte längre. Vi var endast tio personer som bevistade denna hälsokällsmärkning, men vi som var med fick en trivsamt kväll. Men promenaden upp till Rosebo källa var ju förstås ganska ansträngande. Men det var inte värre än att en 86-årig dam och en 90-årig dam klarade av kraftprovet vid märkningsdagen!

Ekeby Hembygdsförening hade med sig murbruk och det var förstås tungt att bära kärlet till källan. Men allt gick bra och stolpe med skylt kom på plats. Klas hade grävt gropen i förväg, så hela proceduren var snabbt avklarad. Skönt tyckte nog de flesta, för myggen var besvärliga inne i skogen.

Källan vid Rosebo är knappast så känd eller välbesök idag, men ändå är den en av de mer gåtfulla. Rosebo källa var både offerkälla och hälsokälla. Ingemar "Krölle" Carlsson har skrivit om källan och enligt hans anteckningar så ansågs källans vatten kunna bota allehanda sjukdomar. Men i gengäld fordrade källan offer i form av pengar. Rosebo källa lär ha fungerat som offerkälla ända in på 1800-talets mitt. När pengar offrats så gällde det att dricka så mycket som möjligt av källans vatten. Man kunde också ta med sig vatten hem och genomgå en "hemmakur". De offermynt som under århundradens lopp samlats på källans botten var livsfarliga att vidröra. Den som tog ett sådant mynt fick själv samma sjukdom för vilket det offrats.

Vi tog oss ner till bilarna och nu fortsatte färden till Boden, Ekebys hembygdsgård. Linnefors hälsokälla ligger ganska nära hembygdsgården.

Enligt gamla anteckningar ska det ha funnits en 30 meter lång brunnsalong intill Linnefors hälsokälla och där ska spel och dans ha förekommit och så brunnsdrickning förstås. Den 29 september 1808 lär en 29-årig Jöns Jacob Berzelius ha besökt Linnefors hälsokälla. I ungdomen kom nämligen Berzelius som fosterbarn till Anders Ekmark som var kyrkoherde och prost i Ekeby. Så det var på sätt och vis i Ekeby som Berzelius formades, och kanske hade Linnefors hälsokälla en påverkan på Berzelius val i livet. Han tjänstgjorde en tid som fattigläkare vid Medevi brunn, och då utförde Berzelius studier av brunnsvattnet och som sedan framlades som magisteravhandling.

När även skylten vid Linnefors hälsokälla gjutits fast så tog vi oss till hembygdsgården, där stolar och bord plockades fram ur gömmorna. Och så slog vi oss ner på en plats där solens strålar kom åt. Fika togs fram och Klas läste den artikel han skrev om källor i kommunen i Länstidningen hösten 2023. Det var en magiskt skön vårväll i solen och det tog emot att behöva bryta upp, men det var ju tvunget till slut.

- **Söndagsturer** arrangeras ju numera av STF Folkunga, de har tagit över konceptet av Boxholms OK och Föreningen Krafttaget, men de båda tidigare arrangörerna finns ändå med på ett hörn. Arrangemangen genomförs i samarbete med BOK / Krafttaget. Detta var den fjärde vintern med STF Folkunga som ansvariga. De nöjer sig dock med två Söndagsturer per vinter och alltså inte varje söndag som det var förr.

Den första elden tändes hemma hos Caroline Brun på Hester Gård. Carolines berättartråd var färdvägen som passerar Hester, samt dess betydelse i gamla tider. Vid Hester lär Daniel Rantzau med sin danska krigsarmé ha dragit förbi. Han härjade och brände Östergötland 1568, det var under Nordiska sjuårskriget. En annan fascinerande historia som Caroline pratade om, handlade om när Postiljonen blev beskjuten i ett rånförsök vid Länsgränsen strax söder om Hester. Det kom 46 personer och lyssnade på Caroline denna ganska gråkalla januarisöndag.

Den 11 februari genomfördes den andra Söndagsturen. Då brann elden vid ett av Ulf Karlssons konstverk. De flesta valde att då parkera vid Svartåvallen för att promenera ungefär 400 meter utmed åkerkanten till platsen för den inbjudande brasan. Många tog chansen att få se ett av Ulf konstverk samt att få höra honom berätta om sin konst och vad som driver honom. Uppskattningsvis kom runt 70-80 personer. Ulf berättade att han trivs i skogen och tycker att vi har väldigt fin och vacker natur kring Boxholm, men han förvånas ofta över att han sällan ser några människor ute i naturen. Så att locka ut människor i naturen för att titta på konstverken kan ju vara en av flera anledningar att göra dem så han.